

Svar på skriftligt spørsmål SSS 364/2017 rd

Svar på skriftligt spørsmål om författares och översättares låneersättningar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørsmål SS 364/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Outi Alanko-Kahiluoto/gröna:

Hur försöker regeringen säkerställa att låneersättningar till författare och översättare också i fortsättningen hör till medlemsstaternas prövningsrätt, att låneersättningar förblir en ersättning enbart för upphovsmän och att det anslag som har reserverats för ändamålet bibehålls på minst den nuvarande nivån?

Som svar på detta spørsmål anför jag följande:

Det ställda spørsmålet anknuter till det förslag till direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden (COM (2016)593 final) som Europeiska kommissionen gav den 14 september 2016 och närmare bestämt till artikel 12 i direktivförslaget, enligt vilken ”medlemsstaterna får föreskriva att om en upphovsman har överlåtit eller licensierat en rättighet till en utgivare, utgör överlåtelsen eller licensen en tillräcklig rättslig grund för utgivaren att göra anspråk på en andel av ersättningen för användningen av verket inom ramen för ett undantag eller en inskränkning i den rättighet som överlåtits eller licensierats”.

Bakom kommissionens förslag ligger den dom som Europeiska unionens domstol gav i det s.k. Repobel-målet (C-572/13). I det ansågs att nationella system som tillåter att de ersättningar som betalas för privat kopiering och fotokopiering delvis tilldelas förläggare strider mot EU-rätten. Domstolen ansåg att upphovsrättsliga specialersättningar av detta slag endas kan tilldelas de rättsinnehavare som fastställs i upphovsrättslagstiftningen och att de inte kan fördelas med stöd av överlåtna rättigheter. I många medlemsstater tilldelas även förläggarna delvis särskilda upphovsrättsersättningar av detta slag på basis av att den användning av verket som har tillåtits som avgränsning av upphovsrätten även inverkar på de förmåner som förläggaren är berättigad till. Målet med direktivförslaget torde således vara att återställa tolkningen av unionens lagstiftning till hur medlemsstaterna tidigare har förstått den. Kommissionens mål är med andra ord att säkerställa att EU-domstolens avgörande i Repobel-målet kan lämnas utan beaktande och återböda prövningsrätten gällande fördelningen av ersättningar till medlemsstaterna.

Det bör beaktas att den föreslagna bestämmelsen inte skulle göra medlemsstaterna skyldiga att fördela upphovsrättsliga specialersättningar utifrån överlåtna rättigheter, utan endast skulle göra

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 364/2017 rd

det möjligt för medlemsstaterna att överväga detta. I Finland finns inga planer på att ändra det nuvarande systemet, enligt vilket förläggare inte betalas någon andel av låneersättningarna.

Vilka som är berättigade till en andel av de upphovsrättsliga specialersättningarna påverkas även av vilka som kan anses vara verkens ursprungliga rättsinnehavare. Om den närstående rättighet för utgivare av presspublikationer som föreslås i artikel 11 i direktivförslaget genomförs är det sannolikt att nationella system som helt utesluter denna grupp av rättsinnehavare från ersättningarna strider mot EU-rätten. Det skriftliga spørsmål som nu har ställts och de omständigheter som läggs fram i detta stärker den tidigare uppfattningen om att en ny närstående rättighet för förläggare även skulle inverka på upphovsmännens ställning.

Den närstående rättigheten skulle dock, om den endast gäller tidningar, sannolikt inte avsevärt påverka de låneersättningar som betalas ut i Finland, eftersom de tidningslån som omfattas av låneersättning är ganska få vid biblioteken.

Det är ganska svårt att förutse hur kommissionens förslag kommer att utvecklas under förhandlingarna. Medlemsstaterna har dock inte under förhandlingarna framfört stöd för tanken att artikel 12 i direktivförslaget borde göras tvingande. I det här sammanhanget måste man konstatera att Finland har förhållit sig kritiskt till nödvändigheten av den nya närstående rättighet för förläggare som kommissionen har föreslagit. Dess eventuella inverkan på de ersättningar som upphovsmännen får har också lyfts fram.

Helsingfors 16.10.2017

Europa-, kultur- och idrottsminister Sampo Terho